

แบบฟอร์มขอรับทุนโครงการ

เสนอต่อคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ภายใต้ทุนอุดหนุนแผนงานยุทธศาสตร์เป้าหมาย (Spearhead) ด้านสังคม แผนงานระบบบริการสุขภาพ
: การพัฒนาระบบบริการเพื่อการดูแลภาวะฉุกเฉินด้านการแพทย์และสาธารณสุขอย่างครบวงจร

1. ชื่อโครงการ (ภาษาไทย) การพัฒนาต้นแบบหลักสูตรและระบบจัดการภาวะฉุกเฉินทางทะเล
(ภาษาอังกฤษ) Development of Maritime Emergency Management Training

Course

2. ที่ปรึกษาโครงการ

ชื่อ ศ.ดร.นพ.วีระศักดิ์ จงสู่วิวัฒน์วงศ์ ตำแหน่ง ที่ปรึกษา

หน่วยงาน หน่วยระบาดวิทยา คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

Email: cvirasak@gmail.com

3. ผู้รับผิดชอบโครงการ

3.1. หัวหน้าโครงการหลัก (Project manager)

ชื่อ รศ.นพ.ประสิทธิ์ วุฒิสุทธิเมธาวิ ตำแหน่ง รองศาสตราจารย์

เบอร์โทรศัพท์ 081-540-0203 Email: prasit.w@psu.ac.th ID line 3725055

หน่วยงาน ภาควิชาเวชศาสตร์ฉุกเฉิน คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

เบอร์โทรศัพท์หน่วยงาน 074-451705 FAX 074-451704

3.2 หัวหน้าโครงการร่วม

ชื่อ นพ.ประกิจ สารเทพ ตำแหน่ง นายแพทย์เชี่ยวชาญ (ด้านเวชกรรมป้องกัน)

เบอร์โทรศัพท์ 081-9147872 Email: p.sarathep@gmail.com ID line tamagott_man

หน่วยงาน สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพังงา

เบอร์โทรศัพท์หน่วยงาน 076-481721 FAX 076-481724

3.3 ผู้ร่วมดำเนินงานโครงการ

ชื่อ ดร.ทัศนีย์ สุนทร ตำแหน่ง รองคณบดีฝ่ายแผนและทรัพยากรบุคคล

เบอร์โทรศัพท์ 081-2706881 Email: thassanee.soo@sru.ac.th ID line 081-2706881

หน่วยงาน คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี

เบอร์โทรศัพท์หน่วยงาน 077-913375 FAX 077-913376

3.4 ผู้ร่วมดำเนินงานโครงการ

ชื่อ อ.ศิริพร รำเทียมเมฆ ตำแหน่ง อาจารย์

เบอร์โทรศัพท์ 097-3607262 Email: siriporn.ru@psu.ac.th ID line. 887901512

หน่วยงาน คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

เบอร์โทรศัพท์หน่วยงาน 074-286518 FAX 074-286421

4. หลักการและเหตุผล

ชายฝั่งทะเลทั้งสองด้านของพื้นที่ภาคใต้มีความสมบูรณ์ของทรัพยากรธรรมชาติที่มีความสำคัญในการแข่งขันด้านเศรษฐกิจระดับโลก มีประชาชนจำนวนมากในพื้นที่ทางทะเล ไม่ว่าจะเป็นประชาชนที่อยู่อาศัยบนเกาะหรือพื้นที่ชายฝั่ง ประชาชนที่ประกอบอาชีพในทะเล นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ จากการสำรวจของกองยุทธศาสตร์และแผนงาน กระทรวงสาธารณสุข พบว่า **อุบัติเหตุ การจมน้ำ และการสัมผัสพิษสัตว์ทางทะเลของประชาชนในพื้นที่ทางทะเลมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น** ซึ่งจากการทบทวนผู้ประสบเหตุในพื้นที่ทางทะเล พบว่า ด้วยความไม่แน่นอนและความไม่คงที่รวมถึงบริบทที่แตกต่างจากบนบกของพื้นที่ทางทะเล ระบบการป้องกันการเกิดเหตุ การช่วยเหลือ ณ จุดเกิดเหตุ การแจ้งเหตุ การส่งการ และประสานงานทางการแพทย์กรณีเกิดเหตุฉุกเฉินในพื้นที่ทางทะเลเป็นไปด้วยความล่าช้า มีหลายหน่วยงานที่มีขีดความสามารถในการตอบโต้เหตุทางทะเล แต่ยังไม่มียุทธศาสตร์หรือแผนปฏิบัติการเหตุการณ์กรณีเกิดเหตุที่ชัดเจน รวมถึงมาตรฐานปฏิบัติการทางการแพทย์และการบูรณาการทุกหน่วยงานที่ยังไม่มีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อภาพลักษณ์ด้านการท่องเที่ยวทางทะเลของประเทศไทยเป็นอย่างยิ่ง

ในด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม และด้านพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ระบบบริการสาธารณสุขสำหรับประชาชนในพื้นที่ทางทะเลในปัจจุบันมีความครอบคลุมพื้นที่ต่างๆ ทั้งทางทะเล เกาะ และชายฝั่ง โดยมีหน่วยบริการสาธารณสุขระดับปฐมภูมิ (โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล: รพ.สต.) ที่ตั้งอยู่บนเกาะจำนวน ๗๖ แห่ง และมีโรงพยาบาลระดับทุติยภูมิ ตติยภูมิเป็นแม่ข่ายตามลำดับ แต่ยังมีปัญหาด้านการจัดบริการสาธารณสุข ทั้งด้านโครงสร้างของห้องฉุกเฉินโดยเฉพาะหน่วยบริการสาธารณสุขระดับปฐมภูมิที่ยังไม่มีประสิทธิภาพ บุคลากรที่ปฏิบัติงานขาดองค์ความรู้ด้านเวชศาสตร์ทางทะเล และระบบบริการสาธารณสุขพื้นฐานสำหรับประชาชนในพื้นที่ทางทะเลยังไม่ครอบคลุมและมีประสิทธิภาพเพียงพอ

ดังนั้น จึงมีความจำเป็นต้องมีการพัฒนาต้นแบบหลักสูตรและระบบจัดการภาวะฉุกเฉินทางทะเล ทั้งด้านระบบการแพทย์ฉุกเฉินในพื้นที่ทางทะเลในรูปแบบบูรณาการ ระบบรับแจ้งเหตุและส่งการที่สอดคล้องกับบริบททางทะเล พัฒนาศักยภาพของหน่วยบริการสาธารณสุขในพื้นที่ทางทะเลทั้งด้านโครงสร้างและบุคลากรในการรองรับเหตุฉุกเฉินทางทะเล รวมถึงการให้บริการทางการแพทย์ด้านเวชศาสตร์ทางทะเลที่มีมาตรฐาน เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่ทางทะเลสามารถเข้าถึงระบบบริการทางการแพทย์ฉุกเฉินและระบบบริการสุขภาพ และการพัฒนาองค์ความรู้ด้านเวชศาสตร์ทางทะเลของประเทศไทยเพื่อรองรับการพัฒนาระบบสาธารณสุขทางทะเลให้มีมาตรฐาน โดยอาศัยความร่วมมือของหน่วยงานหลายภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ประชาชนรวมทั้งนักท่องเที่ยวในพื้นที่ทางทะเลมีสุขภาพดี เกิดความเชื่อมั่นในระบบสาธารณสุขทางทะเลของประเทศ อันจะส่งผลให้เกิดความมั่งคั่งอย่างยั่งยืนต่อไป

ประเด็นในการพัฒนา

1. การป้องกันไม่ให้เกิดเหตุทั้งพื้นที่ชายฝั่งและพื้นที่ในทะเล ระบบการช่วยเหลือผู้เจ็บป่วย ณ จุดเกิดเหตุ การส่งการทางการแพทย์ และการบูรณาการหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการช่วยเหลือและการส่งต่อผู้เจ็บป่วยฉุกเฉินทางทะเลยังไม่มีมาตรฐาน ค่าซ้ำ ขาดการเชื่อมต่อและไม่มีประสิทธิภาพ

2. องค์กรความรู้ด้านเวชศาสตร์ทางทะเลและการพัฒนาศักยภาพบุคลากรในพื้นที่ในการให้การดูแลเบื้องต้น การประสานกับศูนย์รับแจ้งเหตุสั่งการและหน่วยบริการสาธารณสุขทุกระดับ รวมทั้งการส่งต่อผู้เจ็บป่วยหรือผู้ประสบภัยอย่างเหมาะสมปลอดภัย ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาระบบสาธารณสุขทางทะเลของประเทศยังขาดการพัฒนาในรูปแบบที่เป็นมาตรฐาน

5. วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อพัฒนาหลักสูตรเวชศาสตร์ทางทะเลเบื้องต้นสำหรับบุคคลทั่วไป (layperson) และหลักสูตรผู้ฝึกอบรมเวชศาสตร์ทางทะเลเบื้องต้น

2. เพื่อพัฒนาศักยภาพ (ความรู้และทักษะเบื้องต้น) ของประชาชน เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติทางทะเล และบุคลากรด้านการแพทย์ฉุกเฉิน ในการจัดการดูแลผู้เจ็บป่วยและผู้ประสบภัยในพื้นที่ทางทะเล

3. พัฒนาระบบบริหารจัดการภาวะฉุกเฉินทางทะเล โดยการระดมความคิดเห็น และฝึกซ้อมในสถานการณ์จำลอง

6. เป้าหมาย

1. พัฒนาหลักสูตรเวชศาสตร์ทางทะเลเบื้องต้น (Basic Maritime Emergency Care Training Course) สำหรับบุคคลทั่วไป (layperson) โดยการบูรณาการองค์ความรู้ด้านเวชศาสตร์ทางทะเลและระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉิน

2. พัฒนาหลักสูตรผู้ฝึกสอนเวชศาสตร์ทางทะเลเบื้องต้น (Basic Maritime Emergency Care Instructor Course) สำหรับบุคลากรด้านการแพทย์ฉุกเฉินในพื้นที่ทางทะเล

3. พัฒนาบุคลากรในพื้นที่ชายฝั่งและเกาะต่างๆ โดยการจัดอบรมหลักสูตรเวชศาสตร์ทางทะเลเบื้องต้น และหลักสูตรผู้ฝึกอบรมเวชศาสตร์ทางทะเลเบื้องต้น

4. พัฒนาระบบบริหารจัดการภาวะฉุกเฉินทางทะเลที่มีประสิทธิภาพ

7. พื้นที่ดำเนินการ/กลุ่มเป้าหมาย

พื้นที่ดำเนินการ: จังหวัดที่มีพื้นที่ทางทะเลในเขตพื้นที่ภาคใต้

กลุ่มเป้าหมาย:

1. ผู้เชี่ยวชาญด้านเวชศาสตร์ทางทะเลหรือเวชศาสตร์ฉุกเฉิน 20 คน

2. ประชาชน เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติทางทะเล และบุคลากรด้านการแพทย์ฉุกเฉิน 300 คน

8. วิธีดำเนินการ

ในการดำเนินงาน แบ่งเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 พัฒนาหลักสูตรเวชศาสตร์ทางทะเลเบื้องต้น (Basic Maritime Emergency Care Training Course) สำหรับบุคคลทั่วไป (layperson) และบุคลากรทางการแพทย์ฉุกเฉินที่สนใจ โดยการบูรณาการองค์ความรู้ด้านเวชศาสตร์ทางทะเลและระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉิน และ**หลักสูตรผู้ฝึกอบรมเวชศาสตร์ทางทะเลเบื้องต้น (Basic Maritime Emergency Care Instructor Course)** สำหรับบุคลากรด้านการแพทย์ฉุกเฉิน โดยการบูรณาการองค์ความรู้ด้านการจัดระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉิน เวชศาสตร์ทางทะเล การสื่อสารการประสานงาน และเทคนิคการเรียนการสอน

วิธีดำเนินการ

การพัฒนาหลักสูตรเวชศาสตร์ทางทะเลเบื้องต้น และหลักสูตรผู้ฝึกอบรมเวชศาสตร์ทางทะเลเบื้องต้น และการจัดทำสื่อการจัดการฝึกอบรมที่เป็นมาตรฐาน โดยผู้เชี่ยวชาญด้านเวชศาสตร์ทางทะเลและระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉิน ประกอบด้วยกิจกรรม

1.1 การทบทวนวรรณกรรมและเอกสารหลักสูตรการฝึกอบรมต่างๆ ด้านเวชศาสตร์ทางทะเล และหรือการปฏิบัติการฉุกเฉินสำหรับบุคลากรหรือประชาชนทั่วไป ทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อรวบรวมเนื้อหา องค์ความรู้ และทักษะที่สำคัญและจำเป็น

1.2 การคัดเลือกเนื้อหา องค์ความรู้ และทักษะ โดยทีมผู้เชี่ยวชาญโดยวิธี modified Delphi method

1.3 การรวบรวมเนื้อหา องค์ความรู้ และทักษะที่สำคัญและจำเป็นสำหรับการพัฒนาหลักสูตรด้านเวชศาสตร์ทางทะเลเบื้องต้น โดยการประชุมทีมผู้เชี่ยวชาญ (panel review/discussion)

1.4 ร่างหลักสูตรเวชศาสตร์ทางทะเลเบื้องต้น และหลักสูตรผู้ฝึกอบรมเวชศาสตร์ทางทะเลเบื้องต้น รวมทั้งวัตถุประสงค์ของหลักสูตร เนื้อหา และตารางจัดการฝึกอบรม

1.5 การจัดทำเอกสาร อุปกรณ์ในการจัดการฝึกอบรม รวมทั้งแบบประเมินผลการจัดการฝึกอบรม

1.6 การนำข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ จากการฝึกอบรม มาปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร

1.7 นำหลักสูตรที่พัฒนาแล้วเข้าพิจารณารับรองโดยองค์กรวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง

ระยะที่ 2 การพัฒนาบุคลากรในพื้นที่ชายฝั่งและเกาะต่างๆ โดยจัดอบรมหลักสูตรเวชศาสตร์ทางทะเลเบื้องต้น (Basic Maritime Emergency Care Training Course) และ หลักสูตรผู้ฝึกอบรมเวชศาสตร์ทางทะเลเบื้องต้น (Basic Maritime Emergency Care Instructor Course)

วิธีดำเนินการ

2.1 การจัดการฝึกอบรมหลักสูตรเวชศาสตร์ทางทะเลเบื้องต้น (Basic Maritime Emergency Care) ให้แก่กลุ่มเป้าหมายจำนวน 150 คน และการจัดการฝึกอบรมหลักสูตรผู้ฝึกอบรมเวชศาสตร์ทางทะเลเบื้องต้น

10. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

1. **ผลผลิต (Output):** หลักสูตรเวชศาสตร์ทางทะเลเบื้องต้น และหลักสูตรฝึกอบรมผู้ฝึกสอนหลักสูตรเวชศาสตร์ทางทะเลเบื้องต้นที่ผ่านการรับรองโดยองค์กรวิชาชีพ

2. **ผลลัพธ์ (Outcome):** (1) บุคลากรด้านการแพทย์ฉุกเฉิน เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติ ตลอดจนอาสาสมัครและบุคคลทั่วไปในพื้นที่ทางทะเลมีองค์ความรู้ด้านเวชศาสตร์ทางทะเลเบื้องต้น สามารถให้การดูแลผู้เจ็บป่วยและผู้ประสบภัยในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถประสานงานกับระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินและส่งต่อผู้ป่วยและผู้ประสบภัยได้อย่างปลอดภัย (2) บุคลากรด้านการแพทย์ฉุกเฉินในพื้นที่ชายฝั่งและทางทะเลมีองค์ความรู้และทักษะในการเป็นผู้ฝึกสอนหลักสูตรเวชศาสตร์ทางทะเลเบื้องต้น (3) มีต้นแบบระบบจัดการภาวะฉุกเฉินทางทะเลที่มีประสิทธิภาพที่บูรณาการและเชื่อมโยงระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินและเวชศาสตร์ทางทะเล

3. **ผลกระทบ (Impact):** ประชาชนรวมทั้งนักท่องเที่ยวที่อยู่ในพื้นที่ทางทะเล พื้นที่เกาะและชายฝั่งได้รับการดูแลสุขภาพทั้งในยามปกติและยามเกิดภาวะฉุกเฉินรวมถึงภัยพิบัติต่างๆ ได้อย่างครอบคลุม ทั้งถึงทันเหตุการณ์ และมีประสิทธิภาพ

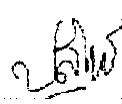
11. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. มีหลักสูตรเวชศาสตร์ทางทะเลเบื้องต้น และหลักสูตรอบรมผู้ฝึกสอนหลักสูตรเวชศาสตร์ทางทะเลเบื้องต้น ที่ผ่านการรับรองโดยองค์กรวิชาชีพ ที่สามารถนำไปใช้ฝึกอบรมกลุ่มเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. มีต้นแบบระบบการจัดการภาวะฉุกเฉินทางทะเลที่มีประสิทธิภาพที่บูรณาการระบบการแพทย์ฉุกเฉิน และเวชศาสตร์ทางทะเล ทั้งยังสามารถเชื่อมต่อกับระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. บุคลากรด้านการแพทย์ฉุกเฉิน เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติ อาสาสมัครและบุคคลทั่วไปในพื้นที่ทางทะเล สามารถนำองค์ความรู้ไปใช้ในการช่วยเหลือผู้เจ็บป่วยและผู้ประสบภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถประสานงานกับระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉินและส่งต่อผู้ป่วยและผู้ประสบภัยได้อย่างปลอดภัย

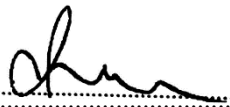
4. บุคลากรด้านการแพทย์ฉุกเฉินในพื้นที่ทางทะเล ที่มีศักยภาพในการเป็นผู้ฝึกสอนหลักสูตรเวชศาสตร์ทางทะเลเบื้องต้น ที่สามารถจัดการฝึกอบรมและพัฒนาศักยภาพบุคลากร และประชาชนในพื้นที่

ลงนาม.....หัวหน้าโครงการ

(รศ.นพ.ประสิทธิ์ วุฒิสุทธิเมธาวี)

ตำแหน่ง รองศาสตราจารย์

ลงนาม.....หัวหน้าหน่วยงาน

(รศ.นพ.เรืองศักดิ์ ลีธนาภรณ์)

ตำแหน่ง คณบดีคณะแพทยศาสตร์

บรรณานุกรม

- กองยุทธศาสตร์และแผนงาน, กระทรวงสาธารณสุข. “แผนปฏิบัติการระดับชาติการสาธารณสุขเขตสุขภาพพิเศษแห่งชาติด้านสาธารณสุขทางทะเล ระยะ 4 ปี พ.ศ.2562 – 2565”. 2562.
- คณะกรรมการอำนวยการจัดทำแผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติ, กระทรวงสาธารณสุข. แผนพัฒนาสุขภาพแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560 – 2564). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก ในพระบรมราชูปถัมภ์, 2560.
- “ประกาศยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ.2561 – 2580”, ราชกิจจานุเบกษา. เล่มที่ 135 ตอนที่ 82 ก, 13 ตุลาคม 2561, หน้า 7 - 10.
- พิสิทธิ์ เจริญยิ่ง. “ระบบการแพทย์ฉุกเฉินทางทะเล”. เอกสารประกอบการสัมมนาวิชาการระดับชาติด้านอุบัติเหตุฉุกเฉินและสาธารณสุข ครั้งที่ 5 : การปฏิรูประบบ พัฒนาระบบการแพทย์ฉุกเฉินและอุบัติเหตุ ณ โรงแรม มิราเคิลแกรนด์ กรุงเทพฯ. 12 - 13 กรกฎาคม 2561.
- สาธารณสุข, กระทรวง. “คำสั่งคณะกรรมการการสาธารณสุขเขตสุขภาพพิเศษแห่งชาติ ที่ 1/2561 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการการสาธารณสุขเขตสุขภาพพิเศษ”. ลงวันที่ 8 พฤศจิกายน 2561
- สาธารณสุข, กระทรวง. “คำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ 92/2561 เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการการสาธารณสุขเขตสุขภาพพิเศษแห่งชาติ”. ลงวันที่ 23 เมษายน 2561.
- World Tourism Organization(UNWTO). (Online). “ International Tourism Highlights Edition” . Available form : https://people.unica.it/carlamassidda/files/2017/06/UNWTO_Tourism-Highlights_2017.pdf .2017 [cited 2019 Nov 18].
- Roberto Crotti, Practice Lead. (online). “The Travel & Tourism Competitiveness Report 2017 Geneva : the World Economic Forum ; 2017” . Available form : <https://www.weforum.org/reports/the-travel-tourism-competitiveness-report-2017>. [cited 2019 Nov 18]